

PM 2017:265 RI (Dnr 123-1570/2017)

Upphörande av underhåll på sidospår längs Mäljarbanan i Sundbyberg (bdl 404) och Spånga (bdl 445) i Sundbybergs och Stockholms stad, Stockholms län samt hemställan om undantag från järnvägsförordningens bestämmelser avseende avveckling av järnväg med anledning av Mäljarbanans utbyggnad till fyra spår på sträckan Tomteboda-Kallhäll

Remiss från Trafikverket

Remisstid den 22 december 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Stockholms stad har mottagit en remiss från Trafikverket gällande avveckling av sidospår längs Mäljarbanan, som för stadens del främst rör befintliga spår kring stationen i Spånga.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har besvarat remissen med ett gemensamt kontorsyttrade.

Miljöförvaltningen har besvarat remissen genom ett eget kontorsyttrande som ligger i linje med kontorens tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret är positivt inställda till möjligheten att även efter Mäljarbanans utbyggnad till fyrspar trafikera industrispårerna till Lunda verksamhetsområde men har ett antal synpunkter som utvecklas mer i deras yttrande.

Miljöförvaltningen är angelägen om att den planerade utbyggnaden av Mäljarbanan till fyra spår blir förverkligad enligt tidplan och vill framhålla vikten av att det även i framtiden ska vara möjligt att angöra Lunda med godståg för att underlätta en mer miljöanpassad godshantering.

Mina synpunkter

Mälarbanan är ett av flera angelägna projekt för att förbättra pendeltågs- och fjärrtågstrafiken i Stockholm. I samband med utbyggnaden av Mälarbanan från två till fyra spår på sträckan Tomtebodavägen-Kallhäll kommer ett antal sidospår längs järnvägen att avvecklas. I Spånga föreslås alla befintliga spår utom de två huvudspåren att avvecklas. Ett sidospår ansluter till industriområdet i Lunda norr om stationen och ett sidospår ansluter till industriområdet söder om Spånga station.

Lunda industriområde pekas i Stockholms översiktsplan ut som ett verksamhetsområde av betydelse för Stockholms fortsatta utveckling och är det viktigaste kvarvarande logistik- och industriområdet i Västerort. Staden anser därför att det är angeläget att det finns en fortsatt möjlighet att ansluta industrispåren i Lunda industriområde till Mälarbanan då det möjliggör hållbara transporter till Lunda. Även om spåren inte har trafikerats under de senaste åren är det viktigt att möjligheten att återuppta trafik på dessa i framtiden kvarstår.

Utöver detta beskrivs ett område i Lunda verksamhetsområde av Trafikverket som en möjlig framtida plats för underhållsverksamhet, frilast, gods eller pendeltåguppställning. Detaljplanen för Mälarbanan utgör inget hinder för en sådan utveckling, men området ägs till stor del av staden genom exploateringsnämnden (fastigheten Domnarvet 12) och upplåts med arrende till trafikkontoret. Platsen används idag till skrotbilsuppställning och utlämning av bortforslade bilar. Staden har inga planer på att avveckla befintlig verksamhet som är en viktig förutsättning för arbetet med framkomlighet på stadens gator.

I övrigt hänvisas till förvaltningarnas två utlåtanden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 6 december 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

I samband med utbyggnaden av Mäljarbanan från två till fyra spår på sträckan Tomteboda-Kallhäll kommer ett antal sidospår längs järnvägen att behöva avvecklas. I Spånga föreslås alla befintliga spår utom de två huvudspåren att avvecklas. Ett sidospår ansluter till industriområdet i Lunda norr om stationen och ett sidospår ansluter till industriområdet söder om Spånga station.

Enligt Trafikverkets rapport sker idag ingen verksamhet på något av de spår som angränsar till Mäljarbanan vid Spånga. Trafikering till Lunda uppges ha skett fram tills för cirka fem år sedan. Trafikverket äger anslutningen in mot området från huvudnätet, medan spåren inne i Lunda ägs och förvaltas av staden genom exploateringsnämnden. Industrispåret i Lunda delar sig i två delar, där den norra ansluter till spår på tomträttsfastigheten Skebo 6 och den södra ansluter till spår inom tomträttsfastigheten Ullfors 1.

Till industriområdet i kvarteret Ferdinand söder om stationen uppges tidigare ha skett transporter, bland annat till fastigheten Ferdinand 12, men ingen trafikering uppges ha skett under de senaste fem åren och spåren, som huvudsakligen ligger på Trafikverkets mark, är i mycket dåligt skick och kraftigt igenvuxna. Ingen ägare finns registrerad för dessa spår i Trafikverkets system. Trafikverkets avsikt är att avveckla dessa spår.

Till Lunda avser Trafikverket att bygga en ny anslutning från huvudspåret, så att industriområdet kan trafikeras. Trafikverkets ägande och grinden in till industriområdet avses flyttas cirka 200 meter längre in i Lunda så att denna del av spåret kan användas för tillfällig uppställning av underhållsfordon. Övertagandet av marken har reglerats i genomförandeavtalet mellan Trafikverket och staden för utbyggnaden av Mäljarbanan på sträckan Spånga-Barkarby.

Trafikverket önskar få in synpunkter på föreslagna avveckling av sidospår längs Mäljarbanan i samband med utbyggnaden av densamma. För Stockholms stads del avser detta främst ett förslag till beslut att upphöra med underhåll på ett antal sidospår vid Spånga station samt undantag från järnvägsförordningen i det avseendet att nedläggning av dessa spår planeras ske innan det att tre år har passerat från det att underhållet har upphört. Vidare önskar Trafikverket synpunkter på innehåll och rekommendationer samt förslag till omlokalisering/avveckling av funktioner som beskrivs i rapporten "Utredning - avveckling av spår i samband med Mäljarbanans utbyggnad (Trv 2016/113374)".

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har besvarat remissen med ett gemensamt kontorsyttrade.

Miljöförvaltningen har besvarat remissen genom ett eget kontorsyttrande som ligger i linje med kontorens tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret

Stadsledningskontorets, exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 november 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Avveckling av spår i Spånga

Kontoren anser att det är angeläget att det finns en fortsatt möjlighet att ansluta industrispåren i Lunda industriområde till Mäljarbanan då det medger hållbara transporter till Lunda. Lunda pekas i översiktsplanen ut som ett verksamhetsområde av betydelse för Stockholms fortsatta utveckling. Även om spåren enligt Trafikverkets rapport inte har trafikerats under de senaste åren är det viktigt att möjligheten att uppta trafik på dessa i framtiden kvarstår vid utbyggnaden av Mäljarbanan.

Kontoren noterar att den föreslagna nya anslutningen till Lunda, som kommer att ske direkt från huvudspåren och inte som idag, från sidospår, innebär en försämring av möjligheterna att snabbt ta sig in från eller ut på huvudnätet. Denna försämring bedöms dock vara godtagbar om man ser till Mäljarbanans betydelse i regionen och den relativt begränsade användning som bedöms kunna bli aktuell på industrispåren.

Kontoren har inga invändningar mot att Trafikverket tar över en sträcka av industrispåret mot Lunda, med bevarad möjlighet att trafikera industriområdet. Förslaget innebär att Trafikverket tar över ansvaret för drift och underhåll för sträckan.

Det är oklart om användningen av spåret mot Lunda som uppställningsspår även medför ett visst behov av tågrörelser inne i Lunda. Om så är fallet framhåller kontoren vikten av att den ökade användningen inte medför att det tillkommer krav på ökad säkerhet vid de övergångar som finns, såsom krav på att passager över industrispåret i Lunda ska vara planskilda eller förstärkas med bom alternativt signal. Trafikkontoret kommer att förstärka användningen av den gång- och cykelpassage över spåret som finns idag invid Finspångsgatan i och med att en ny gång- och cykelväg anläggs längs spåret i samband med utbyggnaden av Mäljarbanan.

De sidospår som leder till industriområdet söder om Spånga station, väster om Mäljarbanan, avses avvecklas utan någon ersättning. Kontoren har inget att invända mot detta mot bakgrund av att dessa spår inte används och att det pågår en utveckling av området från verksamheter till huvudsakligen bostäder. Detta ligger även i linje med de nya detaljplaner som tagits fram inom kvarteret Ferdinand och detaljplanen för Mäljarbanan på denna sträcka.

Föreslaget område i Lunda för underhållsverksamhet m.m.

Ett område i Lunda verksamhetsområde beskrivs som en möjlig framtida plats för underhållsverksamhet, frilast, gods eller pendeltågsuppställning. Trafikverket föreslår denna som en av två alternativa platser för ersättning av verksamhet som måste avvecklas vid Sundbybergs bangård i samband med utbyggnaden av Mäljarbanan. Detaljplanen för Mäljarbanan utgör inget hinder för en sådan utveckling, men området ägs till stor del av staden genom exploateringsnämnden (fastigheten Domnarvet 12) och upplåts med arrende till Trafikkontoret, som nyttjar området för skrotbilsuppställning och utlämning av bortforslade bilar. Staden har inga planer på att avveckla befintlig verksamhet som är en viktig förutsättning för trafikkontorets arbete med framkomligheten på stadens gator.

Kontoren vill även framföra att Lunda är det viktigaste kvarvarande logistik- och industriområdet i Västerort, och är även utpekad som det i översiktsplanen, samtidigt som andra industriområden omvandlas. Aktuell plats utgör den sista obebyggda delen av Lunda industriområde som staden har full rådighet över.

Staden anser inte att detta är en lämplig plats för Trafikverkets behov av ytor för

underhåll och uppställning, som ersättning för verksamheten vid Sundbybergs bangård.

Som svar på remissen ”Upphörande av underhåll på sidospår längs Mälarbanan i Sundbyberg (bdl 404) och Spånga (bdl 445) i Sundbybergs och Stockholms stad, Stockholms län samt hemställan om undantag från järnvägsförordningens bestämmelser avseende avveckling av järnväg med anledning av Mälarbanans utbyggnad till fyra spår på sträckan Tomtebodav-Kallhäll” hänvisas till vad som anförts i stadsledningskontorets, exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 november 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är angelägen om att den planerade utbyggnaden av Mälarbanan till fyra spår blir förverkligad enligt tidplan. Det är viktigt för att förstärka kollektivtrafikens konkurrenskraft i regionen.

Nämnden inser också att utbyggnaden innebär att ett antal uppställningsspår och liknande inte kan vara kvar. Lunda industriområde är dock av stor betydelse för godslogistiken i staden och nämnden vill särskilt framhålla vikten av att det även i framtiden ska vara möjligt att angöra Lunda med godståg för att underlätta en mer miljöanpassad godshantering. Trafikverket föreslår att en ny anslutning byggs från huvudspåren i stället för den som måste tas bort vid utbyggnaden till fyra spår. Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker denna nya anslutning.